

Vývoj znázorňování světa na starých mapách

Abstrakt

Obsahem práce je podrobná analýza vývoje způsobu znázornění světa na mapách malých měřítek v období 16.–18. století. V teoretické části práce je nastíněn historický kontext doby s důrazem na vývoj představ o podobě světa v souvislosti s postupem objevných plaveb a rozšiřováním geografického obzoru. Přiblížen je také vývoj navigačních metod a technických prostředků užívaných k určení zeměpisné délky a šířky, jež měly přímý vliv na přesnost určení polohy topografických prvků na mapách. Praktická část je zaměřena na kartometrické zhodnocení vybraných mapových děl evropských kartografů z období 16.–18. století, v rámci něhož byla provedena analýza mapového zobrazení a analýza polohové přesnosti zákresu topografického obsahu. Geometrická přesnost map je posuzována zejména dle hodnoty polohových odchylek v severojižním a západovýchodním směru. Na základě výsledků kartometrického zhodnocení je dále hodnocen vývoj přesnosti zákresu topografického obsahu a zachycen přibližný časový postup rozšiřování obrazu známého světa na soudobých mapách. Grafickými výstupy práce jsou tematické mapy zobrazující prostorové rozložení odchylek zeměpisné délky a zachycující proměnu obrazu světa na mapách, včetně vývoje zákresu vybraných kontinentů se zaměřením na změnu jejich tvaru a polohy v čase. Dosažené výsledky jsou diskutovány v souvislosti s historickým kontextem doby, především pak s postupem objevných plaveb a vývojem navigačních metod.

Klíčová slova: historická kartografie, staré mapy, mapy světa, navigace, objevné plavby, detectproj, GIS, kartometrie